

POGLAVLJE 24: PRAVDA, SLOBODA I SIGURNOST

Politike EU imaju za cilj da održe i dalje razvijaju Uniju kao područje slobode, sigurnosti i pravde. Što se tiče pitanja kao što su granična kontrola, vize, vanjske migracije, azil, policijska saradnja, borba protiv organizovanog kriminala i terorizma, saradnja na polju narkotika, carinska saradnja i pravosudna saradnja u krivičnim i građanskim stvarima, države članice moraju da budu propisno opremljene da bi adekvatno primijenile okvir zajedničkih pravila koja su u stalnom porastu. Iznad svega, to iziskuje snažan i dobro integriran upravni kapacitet unutar agencija za provedbu zakona i drugih relevantnih tijela, koja moraju da dostignu neophodne standarde. Profesionalna, pouzdana i djelotvorna policijska organizacija je od prevashodnog značaja. Najdetaljniji dio politika EU o pravdi, slobodi i sigurnosti je šengenski *acquis* koji podrazumijeva uklanjanje kontrola na unutrašnjim granicama. Međutim, za nove države članice znatni dijelovi šengenskog *acquis*-a primjenjuje se tek nakon što se donese posebna Odluka Vijeća po pristupanju.

I. MIGRACIJE

1. Dostavite informacije o imigracijskoj politici općenito, kao i pravnim propisima ili drugim pravilima kojima se uređuje migracija u vašoj zemlji. Kako je definirana raspodjela nadležnosti između različitih nivoa vlasti u ovoj oblasti politike?
2. Opišite postupke za dobijanje boravišne dozvole, razloge za odbijanje, produženje važenja ili povlačenje dozvola, i žalbene postupke.
3. Da li imate imigracione propise koji predviđaju spajanje porodica? Ukoliko imate, molimo vas da navedete u glavnim crtama ko se može smatrati članom porodice, koji uslovi treba da se ispune, postupci i prava po admisiji.
4. Da li imate imigracione propise za dobijanje statusa osobe s dugotrajnim boravištem? Ukoliko imate, molimo vas da ih izložite u kratkim crtama, precizirajući prava koja se odnose na taj status i uslove za njegovo ukidanje.
5. Molimo da opišete svoj sistem za admisiju u svrhe zapošljavanja, studiranja i istraživanja, te u druge svrhe. Ako postoji nekoliko uspostavljenih sistema (npr. sezonski radnici, dadilje, visoko kvalifikovani radnici, osobe premještene unutar društva, naučna istraživanja, studenti, volonterski rad, razmjena učenika, pripravnici itd.), ukratko ih opišite.
6. Opišite svoju politiku integracije stranih državljana (npr. kurseve jezika, mjere uključivanja u društvo).
7. Navedite imigracione statističke podatke za posljednjih pet godina, uključujući analitički prikaz državljanstva i razloge za imigraciju.
8. Da li imate propise koji predviđaju sankcije protiv poslodavaca koji zapošljavaju strane državljanke sa nezakonitim boravkom? Ukoliko imate, molimo vas da ih izložite u glavnim crtama.
9. Da li imate propise koji utvrđuju obaveze prevoznika koji prevoze strane državljanke na teritoriju Bosne i Hercegovine? Ukoliko imate, molimo vas da ih izložite u glavnim crtama, precizirajući da li ti propisi predviđaju i sankcije.
10. Navedite organe i službe uključene u borbu protiv tranzitnih migracija, krijumčarenja ljudi i trgovine ljudima. Opišite metode njihovog rada i koordinacione strukture u državi i na regionalnom nivou.

11. Opišite postojeću međunarodnu saradnju u ovoj oblasti (regionalne forume, bilateralne sporazume, saradnju sa EU).
12. Dostavite informacije o metodama prikupljanja podataka o stranim državljanima kojima je uskraćen ulazak u zemlju i o privođenjima stranih državljana za koje se otkrije da se ilegalno nalaze na vašoj teritoriji. Koje su metode vraćanja državljana trećih zemalja? Kako vlasti osiguravaju da se osobe vrate u svoje zemlje porijekla?
13. Dostavite statističke podatke za posljednjih pet godina o broju privedenih stranih državljana za koje je otkriveno da se ilegalno nalaze u Bosni i Hercegovini. Naznačite državljanstva koja su najzastupljenija, koje rute i metode su korištene, i najnovije trendove kao i broj privedenih lica koja su efikasno udaljena iz zemlje.
14. Objasnite politiku vraćanja, uključujući:
 - a) uspostavljene postupke i institucionalni okvir za dobrovoljni i ne-dobrovoljni povratak u zemlje porijekla i zemlje tranzita.
 - b) broj odluka o povratku, izvršenih udaljavanja i odredište povrataka u posljednjih pet godina;
 - c) sporazume o readmisiji i s njima povezane protokole za provedbu (i druge radne sporazume koji olakšavaju povratak) koji su na snazi (dostavite spisak takvih sporazuma), te planirane i tekuće pregovore u tom pogledu;
 - d) organe nadležne za postupanje po zahtjevima za readmisiju.
15. Dostavite detaljne informacije o primjeni sporazuma o readmisiji i s njima povezanih protokola za provedbu koji su zaključeni sa EU, uključujući i godišnje statističke podatke za posljednjih 5 godina (broj odobrenih zahtjeva/uskraćenih zahtjeva/zahtjeva bez odgovora koje su prosljedile države članice, broj ponovno prihvaćenih državljana BiH i državljana trećih zemalja).
16. Opišite institucionalni okvir za sprečavanje apatridnosti i zaštite osoba bez državljanstva.

II. AZIL

17. Dostavite informacije o pravnim propisima ili drugim pravilima kojima se uređuje politika azila. Kako je definirana raspodjela nadležnosti između različitih nivoa vlasti u ovoj oblasti politike?
18. Opišite svoj azilni postupak u prvom i drugom stepenu.
 - a) uobičajene, izuzetne (na primjer na granici) i ubrzane postupke;
 - b) navedite broj i vrstu žalbi;
 - c) objasnite koja tijela su nadležna u svakom stepenu i kakav im je sastav;
 - d) navedite procjenu prosječne dužine trajanja postupaka;
 - e) navedite uključene službe i brojno stanje osoblja koje se bavi azilnim postupcima;
 - f) metodologiju za prikupljanje informacija o zemlji porijekla.
19. Da li se neki od sljedećih koncepata primjenjuje u Bosni i Hercegovini? Ako se primjenjuje, kako?
 - a) sigurna treća zemlja;

- b) sigurna zemlja porijekla;
 - c) očigledno neosnovani zahtjevi.
20. Opišite proceduralne garancije za podnosiocze zahtjeva za azil:
- a) informacije, intervju, pravo na advokata i zastupanje, usmeno prevođenje/pisano prevođenje;
 - b) nezavisnost postupaka revizije i žalbe;
 - c) mjere za maloljetna lica bez pratnje.
21. Koji koncept zaštite se primjenjuje u Bosni i Hercegovini?
- a) Kako primjenjujete pet osnova iz člana 1A i odredbe izuzeća Člana 1F Ženevske konvencije iz 1951. godine (ŽK)?
 - b) Da li su subjekti krivičnog gonjenja koji ne djeluju u ime države obuhvaćeni vašim shvatanjem definicije izbjeglica iz Člana 1.A ŽK?
 - c) Da li imate supsidijarnu zaštitu ili druge oblike humanitarne zaštite?
 - d) Da li imate sistem privremene zaštite za rješavanje problema masovnog priliva raseljenih lica?
22. Koje službe su nadležne za primjenu odredaba za određivanje države odgovorne za ispitivanje zahtjeva za azil i za evidentiranje i obradu otisaka prstiju podnosilaca zahtjeva za azil s tim u vezi (u cilju eventualne buduće primjene uredbe Dublin II i uredbe o Eurodac-u)?
23. Opišite svoje sisteme registracije i identifikacije (uključujući i informatičke) za podnosiocze zahtjeva za azil.
24. Opišite svoj sistem uslova za prihvatanje za podnosiocze zahtjeva za azil uključujući prihvatne centre. Da li su uvedeni standardi prihvata? Ako jesu, opišite mehanizam kojim se osigurava primjena tih standarda.
25. Dostavite podatke za period 2013 - 2016 o osobama koje su upisane za postupak azila i osobama koji uživaju status privremene zaštite
26. Navedite informacije o saradnji Bosne i Hercegovine sa Evropskim uredom za azil (EASO).
27. Opišite okvir za saradnju sa UNHCR-om i nevladinim organizacijama.
28. Opišite svoju politiku integracije izbjeglica i osobe koje su dobile drugi oblik zaštite u Bosni i Hercegovini.
29. Opišite postojeći sistem prikupljanja podataka i statističkih podataka o azilu i kretanjima izbjeglica u Bosni i Hercegovini i dostavite sljedeće podatke (referentni period: 2010 - 2016): broj podnositelja zahtjeva za azil, broj pozitivnih odluka kojima se priznaje izbjeglički i drugi zaštićeni status, negativnih odluka kojima se odbijaju zahtjevi i druge nematerijalnog odluke (sve prvostepene i žalbene), klasificirane po državljanstvu podnositelja zahtjeva, za svaku godinu.
30. Opišite aktivnosti u vezi sa praktičnom saradnjom sa drugim državama u koje su uključeni vaši organi za rješavanje azila (na primjer: razmjena informacija o zemlji porijekla, organizacija seminara, studijske posjete, itd.)

31. Opišite položaj izbjeglica na koje se primjenjuju pravni propisi o izbjeglicama koje su došle u Bosnu i Hercegovinu tokom jugoslovenskih ratova iz '90-ih godina prošlog vijeka.

III. VIZNA POLITIKA

32. Dostavite informacije o pravnim propisima ili drugim pravilima kojima se uređuje vizna politika. Kako je definirana raspodjela nadležnosti između različitih nivoa vlasti u ovoj oblasti politike?
33. Koje treće zemlje imaju obavezu posjedovanja vize, a koje nemaju?
34. Da li postoje neke odredbe o sezonskom bezviznom režimu?
35. Koje vrste kratkoročnih i dugoročnih viza se izdaju, uključujući i one koje se izdaju u diplomatskim predstavništvima u inostranstvu?
36. Koji kriteriji i uslovi se koriste kao osnov za izdavanje različitih vrsta viza?
37. Kakav je standardni postupak za procjenu zahtjeva za izdavanje viza? Koje institucije su odgovorne za vršenje procjene? Kako je postupak formaliziran i dostupan za sve, odnosno za nadležne organe i podnositelje zahtjeva?
38. Da li su u Bosni i Hercegovini informatički povezani organi za izdavanje viza i Ministarstvo vanjskih poslova? Da li imate širokopojasnu ili brzu internet konekciju između svojih centralnih organa za izdavanje viza i svojih konzularnih predstavništava u trećim zemljama preko kojih je moguće prenošenje biometrijskih datoteka? Ukoliko nemate, da li imate planove za njihovu tehničku implementaciju? Postoji li sigurnosni plan za rad informacijskog sistema za vize?
39. Da li vaši organi za izdavanje viza imaju fizičke kapacitete za digitalno prikupljanje biometrijskih identifikatora (otisaka prstiju i slika lica) od podnosilaca zahtjeva za vizu? Ukoliko nemaju, da li imate planove za njihovu tehničku implementaciju?
40. Da li postoji državni registar/baza podataka za vize (uključujući izdate vize i odbijene zahtjeve za vizu)?
41. Da li postojeće vize omogućuju podnosiocima zahtjeva da rade u Bosni i Hercegovini bez boravišne dozvole ili radne dozvole?
42. Da li vaši propisi predviđaju neku odredbu za kažnjavanje osoba koje stupe na teritoriju Bosne i Hercegovinu bez pasoša? Ukoliko ne predviđaju, da li vaše vlasti imaju namjeru da uvedu neku izmjenu i dopunu propisa i kada će to biti učinjeno?
43. U kojim slučajevima vize mogu da se izdaju na graničnim prelazima? Koliko često se to radi? Kakve kontrole se sprovode u tim slučajevima?
44. Da li su vaši granični prelazi organizovani tako da biometrijska oprema može da se integriše u postojeće procedure graničnih provjera? Da li imate planove za tehničku implementaciju u tom pogledu?
45. Da li imate bilo kakve sporazume sa trećim zemljama oko izdavanja viza u vaše/njihovo ime? U tom slučaju, kako se osigurava procjena svakog zahtjeva?
46. Da li Bosna i Hercegovina saraduje ili namjerava da saraduje sa trećim zemljama oko dijeljenja prostorija za postupak izdavanja viza? Ukoliko saraduje, kako se osigurava procjena svakog zahtjeva za vizu?

47. Sigurnost dokumenata: Molimo vas da pružite informacije o pravnim propisima i drugim pravilima koja uređuju izdavanje mašinski čitljivih biometrijskih pasoša i putnih isprava građanima Bosne i Hercegovine i boravišnih dozvola za državljane trećih zemalja koji legalno borave u Bosni i Hercegovini. Navedite institucije koje su nadležne za izdavanje navedenih isprava. Molimo vas da pružite informacije o pravnim propisima i drugim pravilima koja uređuju format i sigurnosne karakteristike viza.
48. Kakve su tehnički i administrativni kapaciteti za otkrivanje falsifikovanih dokumenata?
49. Da li postoji krivično-pravni okvir za sprečavanje omogućavanja neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka?
50. Da li postoje konkretne procedure u pogledu neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka?

IV. VANJSKE GRANICE I ŠENGEN

51. Dostavite informacije o pravnim propisima ili drugim pravilima kojima se uređuje upravljanje granicom u Bosni i Hercegovini. Kako je definirana raspodjela nadležnosti između različitih nivoa vlasti u ovoj oblasti politike?
52. Da li u Bosni i Hercegovini postoje strategija integriranog upravljanja granicama (IUG) i akcioni plan za IUG? Ukoliko postoje, opišite glavne komponente strategije integriranog upravljanja granicama i fazu provedbe akcionog plana za IUG.
53. Da li je koncept integriranog upravljanja granicom Bosne i Hercegovine u skladu sa konceptom EU, kao što je definirano Zaključcima Vijeća o integriranom upravljanju granicom od 4.-5. decembra 2006. i članom 4. Uredbe (EU) 2016/1624 Evropskog parlamenta i Vijeća od 14. septembra 2016. o evropskoj graničnoj i obalnoj straži?
54. Opišite institucionalnu strukturu zaduženu za upravljanje sistemom/politikom IUG. Da li postoje protokoli/sporazumi/propisi o podjeli zadataka i modeli i instrumenti standardne koordinacije i saradnje između nadležnih organa za upravljanje granicom koji se primjenjuju u cijeloj Bosni i Hercegovini? Da li postoje mehanizmi za međuresornu saradnju?
55. Da li postoji centraliziran i jasno strukturiran javni organ sa direktnim lancem komande između jedinica Granične policije? Da li postoji jedinstveni nadležni organ koji ima vodeću ulogu u osiguranju provedbe integriranog upravljanja granicom?
56. Da li postoji sveobuhvatna slika stanja na državnom nivou koja se stalno ažurira i koja sadrži sve informacije u vezi sa upravljanjem državnom granicom? Da li postoji nacionalni koordinacioni centar, koji 24 sata dnevno, sedam dana u sedmici koordinira aktivnosti svih službi koje obavljaju zadatke granične kontrole?
57. Da li postoje planovi za raspoređivanje resursa, osoblja i opreme za reagiranje u incidentnim situacijama duž granice?
58. Opišite načine na koje se osigurava informiranost o stanju i sposobnost reagiranja na zelenim i plavim granicama. Da li je njihov nivo zadovoljavajući u odnosu na analizu prijetnje? Koja bi bila glavna polja razvoja u tom pogledu?
59. Opišite sistem obuke za graničnu policiju. Da li su programi usklađeni sa zajedničkim osnovnim nastavnim planom obuke za graničare? Da li su službenici granične policije propisno osposobljeni i specijalizovani? Da li službenici granične policije znaju da komuniciraju na stranim jezicima? Da li su osposobljeni da postupaju po zahtjevima za međunarodnu zaštitu?

60. Opišite sistem analize rizika u graničnoj policiji. Da li postoji jedinica za analizu rizika u graničnoj policiji? Opišite korištenje analize rizika na nivou operativnog upravljanja i moguće rezultate. Objasnite koji budući koraci imaju za cilj unapređenje međuresorne saradnje i međuresornih analiza rizika u upravljanju granicom.
61. Kako obavještajni podaci pomažu upravljanju granicom?
62. Kako je uređeno prikupljanje informacija, njihova analiza i raspodjela?
63. Opišite organizacionu strukturu službe ili službi Bosne i Hercegovine koje su odgovorne za obavljanje zadaća nadzora državne granice:
- pravne i regulatorne aspekte,
 - ljudske resurse (upravljanje karijerom, zapošljavanje i sistem rotacije svih agencija koje su zadužene za granične provjere i nadzor granice).
 - usavršavanje:
 - procedure za kontrolu granica;
 - infrastruktura, informacioni sistemi i oprema;
 - koordinacija i saradnja sa drugim relevantnim službama (carinom, veterinarskim i fitosanitarnim organima i/ili drugim službama/agencijama).
64. Kakva oprema je na raspolaganju graničarima? Da li postoji bilo kakav veći nedostatak u infrastrukturi ili opremi u pogledu rasporeda ili organizacije graničnih provjera?
65. Kakvu opremu prve i druge linije imate na graničnim prelazima? Opišite sve metode koje koriste graničari za obavljanje rutinskih provjera nacionalnih baza podataka i registara.
66. Da li Bosna i Hercegovina ima kapacitete za osiguranje mašinskog očitavanja novih isprava?
67. Opišite šta se čini kako bi se otkrile falsificirane isprave i, posebno, unaprijedila razmjena informacija za borbu protiv krivotvorenih putnih isprava. Da li postoji glavna baza podataka isprava? Ako postoji, dostavite informacije o njoj, o njenom ažuriranju i načinu korištenja od strane nadležnih institucija.
68. Opišite informatičku opremu i internet konekcije na granicama. Da li su svi granični prelazi opremljeni na istom nivou i da li je svo osoblje osposobljeno za korištenje opreme? Da li su sistemi komunikacija usklađeni sa onima koje koriste susjedne države, i/ili države članice EU?
69. Koje nacionalne baze podataka i registre imate (npr. o traženim i nestalim osobama, ukradenim vozilima, ukradenoj imovini, itd.)? Opišite postupke pretraživanja i alate za pretraživanje, npr. jedno sučelje za pretragu vrši pretraživanje više informacionih sistema istovremeno i daje kombinirane rezultate na jednom zaslonu.
70. Da li su svi granični prelazi povezani sa Interpol-ovom bazom podataka ukradenih i izgubljenih isprava?
71. Da li se nadzor granice zasniva na analizi rizika? Da li ima dovoljno osoblja i tehničkih sredstava za njegovu provedbu? Da li imate posebne operativne mobilne jedinice za nadzor granice, i, ukoliko imate, u kojim dijelovima granice?
72. Objasnite ulogu i ovlaštenja Granične policije u otkrivanju i istrazi prekograničnog kriminala.

73. Da li Bosna i Hercegovina ima pravni okvir da zatraži API podatke (podatke o putnicima prije putovanja) od aviokompanija za dolaske ili odlaske sa teritorije Bosne i Hercegovine? Ako ima, koliko često traži API?
74. Na koji način Bosna i Hercegovina saraduje sa susjednim državama kako bi se poboljšala sigurnost granica (zvanični bilateralni sporazumi kao i praktični dogovori oko carine i aktivnosti granične policije)?
75. Dostavite informacije o trenutnom stanju u pogledu saradnje sa FRONTEX-om.
76. Kakvo je trenutno stanje u vezi s međunarodnim sporazumima o granicama i graničnom saradnjom sa susjednim državama? Molimo vas da navedete:
 - a) kratak opis postojećih ili planiranih sporazuma;
 - b) sažetak sadržine sporazuma;
 - c) nivo na kojem su sporazumi usvojeni, ili će biti usvojeni, kao i (očekivano) vrijeme usvajanja;
 - d) informacije o svim aranžmanima o lokalnom pograničnom saobraćaju;
 - e) informacije o sporazumima o graničnim prelazima sa susjednim državama, uključujući i zajedničke granične prelaze.
77. Navedite trenutne/planirane mjere u borbi protiv korupcije na granicama (uključujući sve agencije) i sve relevantne propise. Postoji li posebni programi osposobljavanja u tom pogledu? Dostavite statističke podatke za svaku agenciju o predmetima korupcije, uključujući broj pokrenutih, neriješenih i završenih predmeta, kao i broj osuđenih osoba.

V. PRAVOSUDNA SARADNJA

A. Općenito

78. Koliko bilateralnih sporazuma o pravosudnoj suradnji (i sa kojim državama) je Bosna i Hercegovina potpisala? Da li oni uključuju i sporazume o uzajamnom priznavanju presuda i njihovom daljnjem izvršenju, o dostavi sudskih naloga i drugih pismena ili o uzajamnoj pravnoj pomoći?
79. Da li postoje statistički kapaciteti za praćenje broja i procesuiranja međunarodnih zahtjeva za pravosudnu saradnju? Koji organ vlasti nadzire provedbu pravosudne saradnje? Molimo da to opišete.
80. Da li postoji praksa neposrednog kontakta između sudova kada su u pitanju treće zemlje?
81. Da li je Bosna i Hercegovina uključena u rad pravosudnih mreža EU (npr. Evropske mreža za obuku u pravosuđu, Udruženja državnih vijeća i vrhovnih upravnih jurisdikcija Evropske unije, Mreže predsjednika vrhovnih sudova Evropske unije i Mreže glavnih tužilaca vrhovnih sudova Evropske unije, Evropske mreža pravosudnih vijeća ili Mreže za zakonodavnu saradnju između ministarstava pravde Evropske unije, Europris-a, Evropske konfederacije za probaciju, Evropske mreže akademija za obuku zatvorskog osoblja)?

B. Pravosudna saradnja u građansko-pravnim stvarima

82. Dostavite informacije o pravnim propisima i drugim pravilima koja uređuju oblast pravosudne saradnje u građanskopravnim predmetima, tj. o pitanjima međunarodne nadležnosti, priznavanja, izvršenja, pristupa pravdi i pravnoj pomoći u građanskopravnim i privrednim predmetima, uključujući porodično pravo. Objasnite stanje u BiH u pogledu pristupanja međunarodnim konvencijama.
83. Kako se strane sudske odluke, posebno odluke iz država članica Evropske unije, u građanskim i privrednim stvarima priznaju i izvršavaju? Molimo vas da navedete statističke podatke o broju predmeta i postignutim rezultatima.
84. Postoje li posebni, pojednostavljeni postupci u Bosni i Hercegovini za potraživanja i naplatu nespornih i malih potraživanja? Navedite statističke podatke o broju predmeta i postignutim rezultatima.
85. Kako se priznaju i izvršavaju strane odluke, posebno odluke iz država članica Evropske unije, u porodičnim predmetima (odnosno, zakonskom razdvajanju, razvodu, poništenju braka, roditeljskoj odgovornosti, obavezi izdržavanja)? Navedite statističke podatke o broju predmeta i postignutim rezultatima.
86. Na koji način se rješavaju slučajevi međunarodne otmice djece prema Haškoj konvenciji o građansko-pravnim aspektima međunarodne otmice djece iz 1980. godine? Navedite broj molbi, podnesenih u skladu sa Konvencijom, za vraćanje djece u posljednje tri godine, ishod molbi (vraćanje djeteta ili izostanak vraćanja) kao i prosječnu dužinu trajanja postupka. Navedite statističke podatke o broju predmeta i postignutim rezultatima.
87. Kako vaše zakonodavstvo rješava sukobe nadležnosti i mjerodavnog prava u pogledu međunarodnih stečajnih postupaka? Kako se strane odluke o stečaju priznaju i izvršavaju? Navedite statističke podatke o broju predmeta i postignutim rezultatima.
88. Da li strane koje su uključene u parnični postupak u Bosni i Hercegovini a nisu prisutne, mogu tražiti pravnu pomoć u zemlji uobičajenog boravišta? Ako mogu, kako Bosna i Hercegovina prima i rješava zahtjeve u tom pogledu?? Da li je ista mogućnost dostupna stranama koje su prisutne u Bosni i Hercegovini, a učestvuju u parničnom postupku u inostranstvu? Ukoliko jeste, kako se ti zahtjevi podnose, a zatim prosljeđuju u inostranstvo? Navedite statističke podatke o broju predmeta i postignutim rezultatima.
89. Kako je u vašem zakonodavstvu riješen sukob zakona za ugovorne i neugovorne obaveze?
90. Kako se strana sudska i vansudska pismena zaprimaju i uručuju? Kako se sudska i vansudska pismena Bosne i Hercegovine prosljeđuju kada treba da se uruče u inostranstvu? Dostavite statističke podatke.
91. Kako su u vašem zakonodavstvu riješena pitanja nadležnosti, sukoba zakona, priznanja i izvršenja kada se radi o međunarodnim slučajevima nasljeđivanja?
92. Kako je u vašem zakonodavstvu riješen sukob zakona u predmetima razvoda i zakonskog razdvajanja?

C. Pravosudna saradnja u krivično-pravnim stvarima

93. Dostavite informacije o pravnim propisima ili drugim pravilima koja uređuju ovu oblast i njihovoj usklađenosti sa relevantnim međunarodnim konvencijama.

94. Koje se vrste stranih sudskih odluka u krivičnim stvarima priznaju i izvršavaju i koji je postupak za priznavanje i izvršenje?
95. Kako se strana sudska pismena zaprimaju i uručuju? Kako se sudska i vansudska pismena Bosne i Hercegovine prosljeđuju kada treba da se uruče u inostranstvu? Molimo da dostavite statističke podatke.
96. Da li strane koje su uključene u krivični postupak u Bosni i Hercegovini, a nisu prisutne, mogu tražiti pravnu pomoć u zemlji uobičajenog boravišta? Ako mogu, kako Bosna i Hercegovina prima i rješava zahtjeve u tom pogledu? Da li je ista mogućnost dostupna stranama koje su prisutne u Bosni i Hercegovini, a učestvuju u postupku u inostranstvu? Ukoliko jeste, kako se ti zahtjevi podnose, a zatim prosljeđuju u inostranstvo? Molimo vas da navedete statističke podatke o broju predmeta i postignutim rezultatima.
97. Kako se vode evidencije krivičnih osuđujućih presuda u pravnom i tehničkom smislu? Da li su podaci dostupni elektronskim putem? Ukoliko jesu, da li se pohranjuju na centralnom ili regionalnom/lokalnom nivou? Kakav zakonodavni okvir postoji za čuvanje podataka, uključujući adekvatne mjere zaštite ličnih podataka?
98. Kako i na kojoj zakonskoj osnovi postupate po zahtjevima iz drugih zemalja za pribavljanje dokaza? Kako i na kojoj zakonskoj osnovi se prosljeđuju zahtjevi Bosne i Hercegovine za pribavljanje dokaza u inostranstvu?
99. Da li postoji obeštećenje za žrtve krivičnog djela ili oštećene osobe? Ako postoji, kako je to organizirano?
100. Kako su u vašem zakonodavstvu riješeni sukobi nadležnosti u krivičnim stvarima?
101. Koji postupci postoje u oblasti medijacije u krivičnim stvarima?
102. Kako je u vašem zakonodavstvu uređeno pitanje izručenja? Da li je dozvoljeno izručenje državljana Bosne i Hercegovine? Koje relevantne međunarodne konvencije (UN-a, Vijeća Evrope, druge) je potpisala Bosna i Hercegovina? Da li postoje bilateralni sporazumi po tom pitanju, i sa kojim državama? Koja je njihova tačna sadržina u vezi sa izručenjem svojih državljana? Da li imate bilateralne sporazume o prenosu postupaka i, ukoliko imate, koliki su djelokrug i ograničenja tih sporazuma? Sa kojim državama postoje takvi sporazumi? Dostavite statističke podatke o broju predmeta i postignutim rezultatima.
103. Kako je u vašem zakonodavstvu uređena uzajamna pomoć u krivičnim stvarima? Da li postoje neposredni kontakti između tužilačkih/sudskih organa? Da li postoji zakonodavni okvir za video konferencije? Koje relevantne međunarodne konvencije (UN-a, Vijeća Evrope, druge) je potpisala Bosna i Hercegovina? Da li postoje bilateralni sporazumi po tom pitanju, i sa kojim državama?
104. Kako je u vašem zakonodavstvu uređeno pitanje transfera osuđenih osoba? Koje relevantne međunarodne konvencije (UN-a, Vijeća Evrope, druge) je potpisala Bosna i Hercegovina? Da li postoje bilateralni sporazumi po tom pitanju, i sa kojim državama?
105. Da li se vrijeme provedeno u pritvoru u inostranstvu uračunava u konačnu pravosnažnu kaznu ili se na drugi način uzima u obzir?
106. Pod kojim uslovima se osobi može suditi u odsustvu?
107. Kako je u vašem zakonodavstvu uređeno pitanje saradnje u svrhu oduzimanja imovine? Koje relevantne međunarodne konvencije (UN-a, Vijeća Evrope, druge) je potpisala Bosna i Hercegovina? Da li postoje bilateralni sporazumi po tom pitanju, i sa kojim državama? Navedite statističke podatke o broju predmeta i postignutim rezultatima.

VI. POLICIJSKA SARADNJA I BORBA PROTIV ORGANIZIRANOG KRIMINALA

108. Dostavite podatke o pravnim propisima i drugim pravilima kojima se uređuje pitanje policije i policijske saradnje i o njihovoj usklađenost s relevantnim međunarodnim konvencijama.
109. Kako su organizovane službe za provođenje zakona (nadležna ministarstva, struktura, kadrovski kapaciteti, horizontalne strukture saradnje, budžet)? Koji se zakoni, podzakonski akti i administrativni propisi odnose na policiju i vršenje policijske dužnosti? Na koji način se policiji daje pravo prvenstva kada je u pitanju unutrašnja sigurnost?
110. Da li su svi policijski organi u državi pod istom komandom? Da li se ovlaštenja pojedinačnih policijskih organa preklapaju? Opišite postupke saradnje i koordinacije između policijskih struktura u cijeloj zemlji.
111. Koja upravna i/ili pravosudna kontrolna tijela i postupci postoje? Kako je organizovan i kako se sprovodi (a) unutrašnji i (b) sudski nadzor?
112. Koja ovlaštenja policija ima:
113. u smislu sprječavanja i otkrivanja potencijalnih prijetnji?
114. u smislu krivične istrage?
115. Koje su nadležnosti različitih snaga (pravne i administrativne, geografska organizacija, saradnja između regija, itd.)?
116. Kako je policija kadrovski i tehnički opremljena i kako se finansira (kvantitativni pregled kadrova, objekata, opreme, sredstava komunikacijske, hardvera i softvera, itd.) Da li postoji integrirani kompjuterski sistem za vođenje istrage? Da li postoji integrirani kompjuterski kriminalističko-obavještajni sistem?
117. Molimo da opišete sistem obuke za policijske službenike. Koji objekti i programi za obuku postoje (škole, sadržaj obuke, ciljne grupe, mreže znanja, posebne vještine, ocjena stalnih programa usavršavanja)? Da li je takva obuka obavezna? Koji je prosječan obim obuke, gdje i ko je nudi i u kojim oblastima? Da li je akademija za obuku uspostavila odnose sa Agencijom Evropske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva (CEPOL), Međunarodnom policijskom akademijom (ILEA) ili bilo kojom drugom regionalnom akademijom/institucijom za obuku? Ako jeste, kako se provode radni aranžmani? Koliki je procenat policijskih snaga koje su prošle obuku u posljednjih pet godina i u kojim oblastima?
118. Da li postoji posebno osmišljena obuka za borbu protiv određenih vrsta kriminala? Ako postoji, navedite detalje uključujući dužinu trajanja i da li je ova obuka dio redovnog nastavnog plana i programa?
119. Postoji li posebna obuka u vezi s međunarodnom policijskom saradnjom?
120. Da li postoje zajedničke obuke s drugim zemljama, posebno susjednim zemljama?
121. Da li postoje oficiri za vezu koji se upućuju u druge zemlje? Ako postoje, da li postoji strategija o tome kako i gdje se raspoređuju oficiri za vezu? Navedite opis njihovih zadataka i nadležnosti.
122. Da li ima raspoređenih oficira za vezu koji su istovremeno oficiri za vezu drugih partnerskih zemalja? Ako ima, gdje su ti zajednički oficiri za vezu raspoređeni?

123. Da li postoji komunikacijska veza sa raspoređenim oficirima za vezu tokom njihovog mandata koja omogućava siguran prijenos osjetljivih informacija ?
124. Opišite saradnju sa susjednim državama (takođe i u pogledu granične kontrole i nadzora granica). Koji su postojeći ili planirani sporazumi o policijskoj saradnji? Šta ti sporazumi pokrivaju (npr. obuku, prava i obaveze policijskih službenika na stranoj teritoriji, oficire za vezu, zajedničke patrole, itd)?
125. Opišite reforme policije koje su sprovedene posljednjih godina. Da li se planiraju dalje reforme?
126. Da li su dobro uspostavljeni kriteriji za zapošljavanje policajaca i policijskih službenika, da li su transparentni i zasnovani na zaslugama i koja je njihova zakonska osnova? Da li postoji jasan put razvoja karijere? Kako se donose odluke o raspoređivanju zaposlenih u druge sektore ili geografska područja, i na osnovu kojih kriterija? Da li postoji sistem kojim se osigurava moralni integritet novozaposlenih policijskih službenika, kao i redovne provjere zaposlenih u službi?
127. Koji su trenutni i budući prioriteti policije? Koji je metod ocjenjivanja prioriteta?
128. Da li postoji kodeks policijske etike u svakom policijskom organu? Kako se on primjenjuje?
129. Dostavite detaljne podatke o sistemima inspekcije i unutrašnje kontrole kojima se osigurava pravičnost, transparentnost i odgovornost u sigurnosnim snagama, na svim nivoima, kao i na centralnom nivou i među višim policijskim službenicima.
130. Koje aktivnosti je preduzela nadležna služba u okviru policije koja se bavi profesionalnim standardima i zloupotrebom službene dužnosti u policiji? Kakvi su rezultati postignuti (statistički podaci o broju slučajeva, primijenjenim sankcijama, itd.) u posljednjih pet godina?
131. Postoji li mehanizam civilnog nadzora nad policijom, kojim se, između ostalog, rješavaju slučajevi zloupotrebe službene dužnosti ili nasilja? Da li postoji mehanizam za otkrivanje zloupotrebe javnih ovlasti/vladinih sredstava od strane agencija za provođenje zakona?
132. Da li postoje konkretne antikorupcijske mjere kada je policija u pitanju? Da li se garantira nezavisnost, profesionalnost i integritet tokom istrage (i krivičnog gonjenja) u predmetima korupcije?
133. Šta se poduzima na polju sprječavanja kriminala? Kako je to povezano sa modelom procjene prijetnji i utvrđenim prioritetima?
134. Koje mjere su preduzete da bi se osigurala povećana svijest o metodama rada policije u zajednici među agencijama za provođenje zakona ?
135. Kakva saradnja postoji s međunarodnim policijskim tijelima za saradnju? Kako je ta saradnja organizirana?
136. Koji se međunarodni instrumenti u pogledu policije poštuju i primjenjuju (Vijeća Evrope, UN-a, Interpola, itd.)?
137. Kakvo je trenutno stanje u odnosima sa Europol-om? Koliki su kapaciteti Bosne i Hercegovine za učešće u Europol-u? Kakvi su budući planovi? Koje aktivnosti su pokrenute za preduzimanje neophodnih koraka za provedbu i primjenu sporazuma o operativnoj saradnji sa Europol-om?

138. Koji informatički alati postoje i koriste se (baze podataka - vlasnik, sadržina, pristup); registri podataka, on-line izvori, itd.)? Opišite kako policijski službenici pristupaju tim alatima. Koji režimi postoje za osiguranje kvaliteta podataka unutar baza podataka i sistema?
139. Kakva komunikacijska oprema se koristi (faks, telefon, radio veze, dojavljivač, pejdžeri, mreže podataka, itd.)? Postoji li neko prekogranično rješenje za radio veze, posebno sa susjednim državama?
140. Postoje li sigurni komunikacijski sistemi, kako za internu upotrebu tako i oni koji omogućavaju komunikaciju sa susjednim državama i sa državama članicama nakon pristupanja EU za sigurno i pouzdano razmjenjivanje podataka?
141. Postoji li centralizirana baza podataka o istragama koje su u toku (nacionalni sistem za upravljanje predmetima) kako bi se izbjegao rizik preklapanja u radu na krivičnim predmetima i neuspjeh u povezivanju predmeta koji često imaju širok geografski pa čak i međunarodni opseg? Da li obuhvata sve aspekte lanca istrage/krivičnog gonjenja, uključujući i informacije o oduzimanju, zaleđivanju i zapljeni nelegalno stečene imovine?
142. Da li je operativna saradnja između policijskih, poreznih i carinskih službi i jedinica uspostavljena putem uzajamnog pristupa bazama podataka i njihove interoperabilnosti (alternativno, da li postoje prilagođeni sporazumi o razmjeni podataka)?
143. Postoje li DNK baza podataka, kapaciteti za profiliranje DNK, baza podataka o otiscima prstiju, te općenito dostatna forenzička ekspertiza, uključujući i mogućnost razmjene forenzičkih podataka u međunarodnim istragama?
144. Da li postoji strategija kojom se utvrđuju uvjeti pod kojima se mogu koristiti nacionalne ili međunarodne baze podataka (npr. svrha, opseg, saradnici, prava na pristup, pravo na uređivanje, pravo na brisanje informacija)?
145. Navedite detalje o korištenju posebnih istražnih tehnika (vrsta mjera, kapaciteti, odgovorna tijela, uvjeti za korištenje, nadzor nad postupcima, itd.).
146. Koji su modaliteti i uvjeti za saradnju policije sa drugim javnim sigurnosnim tijelima (carinom i sigurnosno-obavještajnim službama)?
147. Koji statistički podaci postoje (policijske aktivnosti, krivična djela, sprječavanje, osuđujuće presude)? Molimo vas da navedete detalje u vezi sa metodama i kvalitetom tih statističkih podataka. Kako se statistički podaci koriste za kreiranje politike?
148. Koje mjere su preduzete za unapređenje efikasnosti policijske saradnje između državnih službi, posebno graničara, policije, carinskih službenika, kao i saradnje sa tužilačkim i sudskim organima?
149. Koje mjere su preduzete za poboljšanje kapaciteta specijalizovanih policijskih službi za istraživanje finansijskog kriminala i uspostavljanje djelotvornog sistema posebnih istražnih tehnika koje se odnose na prekogranični kriminal?
150. Kako se osigurava saradnja između aktera (sudija, tužilaca, istražitelja, saradnika, sudske policije, itd.) u krivično-pravnom sistemu kako bi se omogućilo funkcionisanje tog sistema? Da li postoje sporazumi/memorandumi o razumijevanju i kakva je njihova uloga? Navedite primjere.
151. Da li različiti akteri imaju jasne uloge i odgovornosti? Kako se osigurava da ne dođe do preklapanja nadležnosti? Kako se osigurava efikasna komunikacija između različitih aktera?

152. Opišite da li se, i u kojoj mjeri, kriminalistička istraga u Bosni i Hercegovini rukovodi politikom "usmjerenom na imovinu stečenu kriminalom" i koji organi u njoj učestvuju?
153. Da li postoji zvanična istražna (policajska) politika ili politika krivičnog gonjenja za praćenje prihoda stečenih kriminalom (finansijska istraga)? Ukoliko postoji, na čemu se zasniva?
154. Koliki se prioritet daje istrazi/krivičnom gonjenju finansijskog kriminala u zvaničnoj istražnoj (policajskoj) politici ili politici krivičnog gonjenja?
155. Da li su praćenje, zapljena i oduzimanje imovine odvojeni cilj krivične istrage? Da li oni iziskuju dodatno ljudstvo, resurse i/ili vrijeme za istragu?
156. Da li postoje nacionalni statistički instrumenti za mjerenje stope kriminala i stope riješenih predmeta? Dostavite relevantne statističke podatke za posljednje dvije ili tri godine.
157. Da li postoje pokazatelji učinka ili mjerila za ocjenu kvaliteta policijskih aktivnosti? U nedostatku tih podataka, kako se ocjenjuju rezultati rada policije?
158. Koja su sredstva za napredovanje u karijeri? Kako se ocjenjuju rezultati rada pojedinačnih policijskih službenika?
159. Koja vrsta informacija se čuva i, ako se čuva, ko ima pristup:
- podacima o osobama koje se traže radi izručenja?
 - podacima o strancima kojima je uskraćen ulazak u zemlju?
 - podacima o nestalim osobama?
 - podacima o osobama koje treba da budu pod policijskom zaštitom radi njihove sopstvene sigurnosti ili da bi se spriječilo ostvarenje prijetnji?
 - podacima o svjedocima, osobama pozvanim da se pojave pred sudskim organima i osobama kojima treba da se uruči krivična presuda ili pozivi za javljanje radi odsluženja kazne koja uključuje lišavanje slobode?
 - podacima o osobama (ili vozilima koja koriste) za koje postoje jasni dokazi ili, na osnovu cjelokupne procjene, razlozi za pretpostavku da će biti počinjena teška krivična djela?
 - podacima o osuđenim osobama (državljanima Bosne i Hercegovine, evropskim građanima, državljanima trećih zemalja)?
 - podacima o predmetima (ukradenim, protivpravno prisvojenim ili izgubljenim vozilima, prikolicama, vatrenom oružju, blanko službenim ispravama i izdanim ličnim dokumentima uključujući i one koji su proglašeni nevažećim, brojevima registarskih tablica i saobraćajnih dozvola, novčanicama)?
 - krivičnim obavještajnim podacima?
160. Sa kojim se konkretno krivičnim djelima, posebno djelima organiziranog kriminala i teškim krivičnim djelima, vaša država suočava? Opišite probleme i dostavite raspoložive statističke podatke.
161. Naznačite da li postoji dokazana međunarodna dimenzija organiziranog kriminala u Bosni i Hercegovini.
162. Da li je BiH razvila kapacitete za stratešku analizu situacije u pogledu organiziranog kriminala na svojoj teritoriji (na osnovu EUROPOL SOCTA metodologije)? Da li je

zemlja razvila sposobnost analize rizika koja omogućava da se uvede koncept policijskog djelovanja putem obavještajnih službi?

163. Koji su glavni elementi politike bavljenja organiziranim kriminalom (Strategija/Akcion plan)? Da li vaše zakonodavstvo utvrđuje nezakonitim i samu činjenicu pripadanja kriminalnoj organizaciji? Molimo vas da date opis (pokrivenih krivičnih djela, izuzetaka, nivoa kaznenih mjera, itd.).
164. Da li vaša država ima poseban zakonski okvir za finansijske istrage, ili se one vrše u kontekstu uobičajenih kriminalnih istraga? Da li postoji sveobuhvatna politika/strategija u pogledu finansijskog kriminala i finansijske istrage koja uključuje sve nadležne organe vlasti, uključujući i tužilaštvo, i ima za cilj ubrzavanje složenih i dugotrajnih istraga u oblasti finansijskog kriminala?
165. Naznačite korištenje i djelotvornost finansijskih istraga, uključujući istrage u konkretnim predmetima transnacionalnog organiziranog kriminala, npr. trgovini ljudima, trgovini narkoticima, pranju novca, kibernetičkom kriminalu, krijumčarenju robe (npr. cigareta, vozila i falsifikovane robe), itd.
166. Da li postoji mogućnost za nastavak istrage prihoda stečenih kriminalom ili, općenito, njegovih finansijskih aspekata, nakon zatvaranja odgovarajuće krivične istrage/nakon osuđujuće presude?
167. Da li postoje posebna zakonska ovlaštenja/instrumenti za istragu prihoda/finansijskih aspekata kriminalnih aktivnosti?
168. Da li postoji mogućnost za uključivanje neovisnih stručnjaka (računovođa, finansijskih stručnjaka) kako bi se istražio prihod/finansijski aspekti kriminalnih aktivnosti? Ukoliko postoji, objasnite zakonske i druge parametre pod kojima to može da se učini.
169. Da li postoje specijalizirane jedinice/osobe/organi koji se bave isključivo/uglavnom finansijskim kriminalom i/ili finansijskim istragama unutar i među:
- istražnim organima (policijom, carinom...)
 - organima krivičnog gonjenja
 - sudijama uključenim u fazu koja prethodi sudskom postupku
 - bilo kojim uključenim organima (molimo da to opišete)
 - Opišite za svaku vrstu specijalizovane jedinice/organa:
 - Sastav
 - mjesto u unutrašnjoj strukturi
 - nivo stručnosti (vrsta obuke, potrebne diplome)
 - misiju/namjenu
 - ovlaštenja
170. Za jedinice/osobe/organe osim onih koji su pomenuti u prethodnom pitanju: opišite mjere osposobljavanja (praktične, pravne, jezičke, itd.) posebno posvećene finansijskoj istrazi, uključujući njene međunarodne aspekte.
171. Navedite da li postoje baze podataka i registri koje se odnose na finansijske istrage za sljedeće kategorije: bankovne račune, nekretnine, privredna društva, vozila, plovila. Navedite za svaki registar ili bazu podataka:
- sadržaj baze podataka/registra (vrstu podataka koje sadrži, broj unosa).

- b) Koji organi imaju pristup bazi podataka/registru na nacionalnom nivou?
- c) vrstu pristupa bazi podataka/registru (neposredan/posredan, potreba za sudskim odobrenjem, itd.).
172. Da li postoji sistem koji omogućava oduzimanje/zapljenu prihoda stečenih kriminalom? Ko je nadležan za oduzimanje/zapljenu? Opišite postupak i uključena tijela.
173. Opišite konkretne institucije/tijela/odjeljenja/sudska odjeljenja uspostavljena za borbu protiv organiziranog kriminala (uključujući podatke o osoblju, raspodjeli budžeta i opremi u ovoj oblasti). Kako osiguravate posebnu obuku službenika za provođenje zakona, uključujući tužioce i sudije, u ovoj oblasti?
174. Na koji način saradujete na međunarodnom nivou u borbi protiv organiziranog kriminala i teških krivičnih djela i kako osiguravate koordinaciju u državi u toj borbi? Kako saradujete sa Evropol-om i Centrom SECI/SELEC u borbi protiv organiziranog kriminala i teških krivičnih djela? Kako saradujete sa privatnim sektorom, posebno sa bankarskim sektorom?
175. Zaštita svjedoka - Ukratko opišite sistem zaštite svjedoka. Kako se odvija saradnja između policije i pravosuđa? Da li su dostatna budžetska sredstva za provedbu mjera sigurnosti? Postoje li sporazumi o pravnoj saradnji sa drugim zemljama?
176. Kako se rješava kibernetički kriminal? Da li postoji strategija/akcioni plan? Da li postoje specijalizovane jedinice u policiji i tužilaštvu za borbu protiv kibernetičkog kriminala? Da li je Bosna i Hercegovina potpisala/ratificirala/implementirala konvenciju iz Budimpešte i dodatni protokol? Da li krivični zakon definiše kibernetički kriminal, uključujući seksualno zlostavljanje putem interneta? Koji je nivo sankcije za kibernetički kriminal i seksualno zlostavljanje putem interneta? Kakvo je stanje u pogledu kibernetičke sigurnosti? Da li postoje kapaciteti za CERT (sprečavanje sigurnosnih računalnih incidenata)?
177. Po redoslijedu važnosti, koji su glavni oblici nedozvoljene trgovine (ljudima, narkoticima, cigaretama, vatrenim oružjem, ukradenim vozilima, falsifikovanom robom, falsifikovanim eurima, itd.) i krijumčarenja i koje su posebne strategije - ukoliko ih ima - za borbu protiv njih?
178. Koji je procijenjeni obim i vrijednost različitih kategorija ilegalne trgovine?
179. Opišite svoje zakonodavstvo u oblasti trgovine ljudima (*Vidjeti i pitanja u dijelu Politički kriteriji*).
180. Da li u Bosni i Hercegovini postoji nacionalni program za borbu protiv trgovine ljudima? Ukoliko postoji, opišite glavne elemente.
181. Koji su organi nadležni za borbu protiv trgovine ljudima? Koliki su njihovi ljudski i finansijski resursi?
182. Na koji način su žrtve zaštićene od trgovaca ljudima i koja prava uživaju?
183. Da li postoji okvir za pružanje informacija o pravima žrtava trgovine ljudima?
184. Da li vaše službe za provedbu zakona pohađaju posebnu obuku za borbu protiv trgovine ljudima? Opišite institucije koje pružaju takve obuke, agencije koje učestvuju, teme/funkcionalna područja, broj teorijskih i praktičnih sati planiranih za temu trgovine ljudima u okviru zvaničnog nastavnog plana i programa.

185. Dostavite statističke podatke o broju slučajeva trgovine u posljednjih pet godina. Navedite broj otkrivenih i identificiranih žrtava i počinitelja, uključujući i broj osuđenih počinitelja, te vrstu i trajanje izrečene kazne.
186. Da li vaše zakonodavstvo pravi razliku između trgovine ljudima i krijumčarenja migranata?
187. Da li vaše agencije za provedbu zakona imaju posebne jedinice za borbu protiv nedozvoljene trgovine (ljudima, narkoticima, cigaretama, vatrenim oružjem, ukradenim vozilima, itd.)?
188. Da li postoji - na osnovu multidisciplinarnog pristupa - bilo koji oblik saradnje između nadležnih tijela za provedbu zakona i drugih agencija koje su uključene u sprečavanje i borbu protiv trgovine ljudima?
189. Da li vaše zakonodavstvo pokriva pitanja prevare u vezi s kreditnim karticama? Molimo vas da date kratak opis. Koliko slučajeva je prijavljeno svake godine počev od 2005. godine?
- (Za sljedeća pitanja, vidjeti i Poglavlje 4 - Slobodno kretanje kapitala)*
190. Da li imate strategiju za borbu protiv pranja novca? Opišite svoje pravne propise o pranju novca u tom pogledu. Molimo da dostavite u prilogu sve relevantne strateške dokumente.
191. Da li finansijska kriza ima uticaja na trendove pranja novca? Da li vaša politika protiv pranja novca uzima u obzir te nove trendove? Ukoliko uzima, na koji način to čini?
192. Opišite glavne poteškoće sa kojima se suočavate u borbi protiv pranja novca.
193. Opišite specijalizovana tijela koja se bave pitanjem pranja novca, finansijsku obavještajnu jedinicu (FIU) kao i strukture unutar policije i drugih relevantnih službi. Opišite saradnju sa bankarskim sistemom i drugim finansijskim akterima (kazinima, itd.).
194. Opišite saradnju između vaše FIU i drugih policijskih organa u državi, tužilaštva, sudova i drugih relevantnih tijela (npr. carine) kada je riječ o pranju novca.
195. Opišite saradnju vaše FIU sa finansijskim obavještajnim jedinicama EU. Navedite brojčane podatke o razmjeni informacija sa finansijskim obavještajnim jedinicama EU. Kakvo je vaše viđenje međunarodne saradnje sa finansijskim obavještajnim jedinicama EU? Kako se ona može poboljšati?
196. Šta se poduzima kako bi se osigurala specijalizovana obuka za relevantno osoblje?
197. Dostavite brojčane podatke o rezultatima vaše politike protiv pranja novca koji se odnose na broj izvještaja o gotovinskim transakcijama (CTR) i izvještaja o sumnjivim transakcijama (STR) koje su otkrivene u posljednje četiri godine, broj istraga pokrenutih svake godine na osnovu CTR i STR, broja istraga pokrenutih svake godine o drugim obavještajnim elementima, broj naloga za zamrzavanje/zapljenu u posljednje četiri godine, broj krivičnih gonjenja/optužnica/osuđujućih presuda/naloga za konfiskaciju u posljednje četiri godine.
198. Da li Bosna i Hercegovina ima ured za oduzimanje i upravljanje nelegalno stečenom imovinom (ARO) koji je dobro povezan s drugim nadležnim institucijama? Postoje li sporazumi o saradnji sa uredima za oduzimanje i upravljanje nelegalno stečenom imovinom u trećim zemljama? Dostavite brojčane podatke o vrijednosti sredstava i

imovine koja su zamrznuta/zaplijenjena i konfiskovana u posljednje četiri godine. Navedite zakonske zahtjeve u vezi sa CTR i STR.

199. Da li imate nacionalni registar bankovnih računa koji olakšava analizu koju provodi FIU?
200. Kako su nadležni organi odgovorili na zahtjeve za uzajamnu pravnu pomoć u vezi sa pranjem novca?
201. Da li postoji sistem koji omogućava oduzimanje/zapljenu prihoda stečenih kriminalom? Koje tijelo je nadležno za oduzimanje/zapljenu? Koliko ima ljudi i kakva je njihova obuka? Da li je konfiskacija povezana sa krivičnim presudama? Da li postoje statistički podaci koji pokazuju broj predmeta i vrijednost imovine koja je konfiskovana tokom posljednjih godina?
202. Dostavite informacije o svojim pravnim propisima o konfiskaciji. Da li je u Bosni i Hercegovini uvedena konfiskacija u novčanoj protivvrijednosti? Da li u slučaju teških krivičnih djela važe proširena ovlaštenja za konfiskaciju? Ukoliko važe, opišite relevantne odredbe.
203. Da li Bosna i Hercegovina ima odredbe koje omogućavaju konfiskaciju prihoda stečenih kriminalom nezavisno od krivične presude? Ukoliko ima, opišite relevantne odredbe. Da li strani nalozi za zamrzavanje ili konfiskaciju na osnovu konfiskacije koja se ne zasniva na presudi mogu da se izvrše u Bosni i Hercegovini?
204. Da li se odredbe Strazburške konvencije Vijeća Evrope iz 1990. godine i Varšavske konvencije iz 2005. godine u potpunosti primjenjuju u Bosni i Hercegovini?
205. Da li Bosna i Hercegovina ima nacionalni ured za oduzimanje imovinske koristi nadležan za pronalaženje prihoda stečenih krivičnim djelom?
206. Da li postoji specijalizovana struktura zadužena za upravljanje zamrznutim sredstvima?
207. Kako su vlasti odgovorile na zahtjeve organa EU za dostavljanje informacija o sredstvima koja se nalaze u Bosni i Hercegovini? Kako su vlasti odgovorile na zahtjeve pravosudnih organa EU za zamrzavanje ili konfiskaciju sredstava u Bosni i Hercegovini?
208. Da li je za službenike za provođenje zakona, tužioce ili sudije osigurana posebna obuka na temu konfiskacije i povrata nezakonito stečene imovine?
209. Dostavite informacije o pravnim propisima o vatrenom oružju.
210. Koliko kategorija vatrenog oružja razlikuju vaši pravni propisi? Molimo da ih opišete.
211. Da li pravni propisi uključuju konvertibilno alarmno oružje i replike vatrenog oružja kao i deaktivirano oružje koje se može ponovo aktivirati?
212. Da li pravni propisi propisuju uvjete za izdavanje dozvole, označavanje i registraciju replika vatrenog oružja koje se može preinačiti u vatreno oružje imajući u vidu njihovu konstrukciju ili materijal od kojega su izrađene?
213. Da li postoji specijalizirana struktura zadužena za koordinaciju aktivnosti protiv ilegalne trgovine vatrenim oružjem?
214. Šta se poduzima kako bi se relevantnom osoblju osigurala specijalizirana obuka u borbi protiv trgovine vatrenim oružjem?

VII. BORBA PROTIV TERORIZMA

215. Kako je definirana raspodjela nadležnosti između različitih nivoa vlasti u borbi protiv terorizma?
216. Koji je zakonski okvir i pravni osnov za borbu protiv terorizma? Da li je usklađen sa relevantnim međunarodnim konvencijama i drugim instrumentima međunarodnog prava?
217. Dostavite informacije o ratifikaciji međunarodnih konvencija o borbi protiv terorizma u Bosni i Hercegovini i njihovoj provedbi.
218. Da li postoji strategija i akcioni plan i da li su oni u skladu sa konceptom EU? Navedite informacije o stanju u pogledu njihove realizacije.
219. Koje odjeljenja i agencije na svim nivoima vlasti su uključeni u borbu protiv terorizma? Koja nacionalna tijela koordiniraju borbu protiv terorizma? Kako vlasti planiraju jačanje kapaciteta udarne grupe za borbu protiv terorizma ?
220. Koja je uloga i doprinos sigurnosno-obavještajnih službi?
221. Da li se Bosna i Hercegovina suočava sa nekim određenim oblikom terorizma? Ukoliko se suočava, da li on potiče iznutra ili spolja? Molim vas objasnite i navedite podatke o broju osoba optuženih i osuđenih za krivična djela povezana sa terorizmom.
222. Koje su mjere poduzete od strane vlasti na utvrđivanju, sprečavanju i onemogućavanju kretanja stranih terorističkih boraca koji putuju u područja sukoba? Molim vas objasnite, uključujući oblast krivičnog prava.
223. Da li su razvijeni programi za deradikalizaciju i sprečavanje radikalizacije? Mogu li organi vlasti detaljno opisati aktivnosti poduzete na različitim nivoima uprave i u sektorima u pogledu:
- sprečavanja širenja nasilnih ekstremističkih ideologija i ideja, posebno u kazneno-popravnim ustanovama i javnim školama,
 - sprečavanja recidivizma osoba osuđenih za terorističke djela, i
 - poticanja resocijalizacije i reintegracije stranih terorističkih boraca i drugih osoba koje su osuđene za krivična djela terorizma.
 - pružanja podrške (psihološke podrške, podrške u reintegraciji, ekonomske podrške) članovima porodica stranih terorističkih boraca.
224. Na koji način se finansiranje terorizma tretira kao krivično djelo i koje kriminalne aktivnosti su obuhvaćene zakonom? Da li postoje specijalizovana tijela koja se bave pitanjem finansiranja terorizma?

A. Borba protiv pranja novca

225. Da li je Bosna i Hercegovina izvršila usklađivanje sa preporukama Radne grupe za finansijske mjere protiv pranja novca i finansiranja terorizma (FATF) i odgovarajućim pravnim propisima EU čiji je cilj provedba ovih standarda FATF-a (poput Uredbe EZ br. 1781/2006, Uredbe EZ br. 1889/2005, Direktive 2007/64/EZ)? Molimo da dostavite detalje o tome.
226. Koje mjere su preduzete za rješavanje pitanja zloupotrebe određenih nefinansijskih subjekata i samostalnih profesija (kao što su advokati, trgovci nekretninama, kockarnice

itd.) u svrhe finansiranja terorista? Da li postoje mjere za sprječavanje zloupotrebe neprofitnih organizacija u tom kontekstu?

227. Šta se poduzima kako bi se osigurala specijalizovana obuka za relevantno osoblje?
228. Dostavite informacije o postojećoj bilateralnoj i međunarodnoj saradnji (uključujući oficire za vezu i sudije).
229. Dostavite informacije o kreiranju elektronskih banki podataka (statističkih podataka, profiliranja terorista, itd.).

VIII. BORBA PROTIV DROGE

230. Kako je definirana raspodjela nadležnosti između različitih nivoa vlasti u borbi protiv droge? Dostavite informacije o pravnim propisima ili drugim pravilima koja uređuju ovu oblast i njihovoj usklađenosti sa relevantnim međunarodnim konvencijama (uključujući kaznene mjere za krivična djela povezana sa drogom).
231. Da li postoje strategija/akcioni planovi i da li su usklađeni sa Strategijom/Akcionim planom EU o prevenciji i borbi protiv droge?
232. Kakav je sistem kontrole za prekursore za drogu? Detaljno opišite sve aspekte, a posebno:
- a) pravne propise;
 - b) broj supstanci sa popisa;
 - c) odredbe o kontroli izvoza, uključujući one koje su u vezi sa predizvoznom notifikacijom (PEN) i krajnjim rokovima za odgovore i izvozne dozvole;
 - d) izvozne/uvozne dozvole - objasnite zakonske odredbe, uključujući zahtjeve.
 - e) kontrolu tranzita - objasnite;
 - f) izdavanje dozvola operaterima (licenciranje/registracija) - objasnite zahtjeve i navedite nadležne organe;
 - g) dokumentaciju/označavanje/vođenje evidencije - objasnite zakonske odredbe;
 - h) procedure saradnje s hemijskom industrijom - koje mjere su preduzete da bi se vršila kontrola i nadzirala saradnja sa industrijom (tj. primjena Pravilnika o praksi Međunarodnog odbora za kontrolu narkotika-INCIB);
 - i) obavještenja o sumnjivim transakcijama od strane industrije - objasnite šta se poduzima da bi se dobijala ta obavještenja;
 - j) spisak nekontroliranih supstanci da bi se primijenio Međunarodni spisak INCIB-a za poseban nadzor)?
 - k) Član 12. Konvencije UN-a iz 1988. godine - objasnite kako se provode odredbe ovog člana.
233. Koje su glavne karakteristike politike Bosne i Hercegovine u borbi protiv droge?
234. Da li Bosna i Hercegovina ima nacionalnu strategiju/akcioni plan za borbu protiv droge koji su usklađeni sa Strategijom EU za borbu protiv droge (2013.-2020.) i Akcionim planom EU za borbu protiv droge (2013.-2016.)? Da li postoji predviđeni budžet za primjenu strategije/akcionog plana? Da li strategija/akcioni plan obuhvata element evaluacije?

235. Opišite administrativno uređenje tijela koja su zadužena za koordinaciju politike za borbu protiv droge i njihove administrativne kapacitete (uključujući i broj zaposlenih).
236. Da li postoje zvanični dogovori za osiguranje strateških smjernica i saradnje između organa u borbi protiv droge (npr. međuresorne grupe za borbu protiv droge)? Koje su glavne mjere koje se primjenjuju? Kako funkcionira koordinacija između službi za provođenje zakona? Da li postoji jasna raspodjela zadataka i koordinacija:
- između organa nadležnih za smanjenje potražnje za drogama?
 - između organa uključenih u smanjenje snabdijevanja drogama?
237. Dostavite informacije o trenutnom stanju u pogledu saradnje sa Evropskim centrom za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA). Da li postoji sistem za prikupljanje podataka u vezi sa drogama u skladu sa standardima EMCDDA? Postoji li jedinica za vezu za saradnju sa EMCDDA, koji je njen pravni status, broj zaposlenih i budžet?
238. Da li postoji sistem za rano otkrivanje i analizu novih psihoaktivnih supstanci? Kakva je procedura za stavljanje novih supstanci pod kontrolu?
239. Kako Bosna i Hercegovina saraduje sa međunarodnim tijelima koja djeluju na polju narkotika, kao što su UNODC, INCB, Komisija za narkotike, Grupa Pompidu, SZO, itd.
240. Da li imate opće smjernice za smanjenje snabdijevanja drogom? Dostavite informacije o trendovima u trgovini drogom u Bosni i Hercegovini i preko nje i o zloupotrebi droga.
241. Kako funkcionira saradnja i razmjena informacija sa drugim nacionalnim organima? Da li postoje memorandumi o razumijevanju ili zajednički sporazumi između različitih službi za provođenje zakona koje su odgovorne za borbu protiv snabdijevanja drogama ili drugih relevantnih strana (luka, službi ekspresnih isporuka, itd.) Da li postoje slični sporazumi sa relevantnim industrijama?
242. Da li postoje adekvatni i dostatni administrativni kapaciteti za borbu protiv kriminala koji je povezan sa drogom?
243. Koje su relevantne strukture i nadležnosti policijskih, carinskih i pravosudnih organa? Opišite njihovo funkcionisanje u svakodnevnoj praksi.
244. Koje mjere su usvojene na vanjskim granicama?
245. Da li organi vlasti koriste sistematske procjene rizika? U kojoj mjeri se one oslanjaju na finansijske istrage i kontrolisane isporuke?
246. Koje su mjere preduzete u pogledu smanjenja potražnje za narkoticima?
247. Koje vrste programa postoje za sprječavanje i smanjenje zdravstvenih problema zbog zavisnost od narkotika (npr. metadonski programi, razmjena igala, itd.) i kako su ti programi uređeni?
248. Da li se preuzimaju mjere za bolje shvatanje problema sa drogom?
249. Da li preuzimaju mjere za poboljšanje koordinacije, saradnje i podizanja nivoa društvene svijesti o problemu sa drogom?
250. Koje su institucionalne strukture i procedure za sigurno i osigurano skladištenje i naknadno uništavanje droge?

IX. CARINSKA SARADNJA

251. Da li Carinska uprava ima integrirani informatički sistem?

252. Da li se izrađuje analiza rizika, između ostalog, pomoću informacija koje proističu iz memoranduma o razumijevanju (MoR)?
253. Šta se preduzima da bi se osigurala saradnja između službi i primjena sporazuma o uzajamnoj pomoći? Dostavite informacije o saradnji između službi u oblasti analize rizika. Opišite interni mehanizam za analizu rizika u Carinskoj upravi.
254. Da li Carinska uprava ima posebnu istražnu službu sa dovoljnim resursima? Opišite vrstu istražnih ovlaštenja koja imaju carinici, uključujući i mogućnost korištenja posebnih istražnih tehnika (npr. kontrolisane isporuke, tajne istrage)
255. Da li postoje adekvatne metode za borbu protiv prevare, uključujući uvođenje mobilnih nadzornih jedinica?
256. Koje profile rizika koristi carina?
257. Dostavite informacije o obuci carinskih službenika (uključujući eventualnu saradnju sa državama EU po pitanju takve obuke).
258. Koje mjere se preduzimaju da bi se osigurao integritet carinskih službenika i spriječila korupcija?
259. Koji interni disciplinski postupci postoje?
260. Da li postoje statistički podaci o broju i vrsti disciplinskih postupaka koji su pokrenuti u posljednje tri godine? Navedite statističke podatke o pokrenutim postupcima i zaključenim predmetima sa brojem otkrivenih, identificiranih i osuđenih počinitelja.
261. Da li postoje sporazumi o carinskoj saradnji i/ili uzajamnoj administrativnoj pomoći sa zemljama EU?

X. ZAŠTITA EURA OD KRIVOTVORENJA (KRIVIČNI ASPEKTI)⁵⁵

262. Da li je Bosna i Hercegovina pristupila Međunarodnoj konvenciji o suzbijanju falsifikovanja iz 1929. godine?
263. Da li zakon propisuje kao krivično djelo nezakonito pravljenje i mijenjanje falsifikovane valute i krivična djela povezana sa tim? Da li propisuje kažnjavanje takve aktivnosti odgovarajućim krivičnim kaznama, uključujući kaznu zatvora i mogućnost izručenja?
264. Da li je zakonom osigurana odgovarajuća sudska nadležnost za krivična djela koja uključuju falsifikovanje eura i drugih valuta?
265. Da li zakon predviđa koncept krivične odgovornosti pravnih lica za ta krivična djela? Koje sankcije se mogu izreći pravnim licima?
266. Da li Bosna i Hercegovina priznaje, u svrhe utvrđivanja ponavljanih krivičnih djela, presude izrečene u drugim državama članicama za ta krivična djela?
267. Da li je Bosna i Hercegovina zvanično odredila nacionalni središnji ured za praćenje falsifikovanja valuta u skladu sa Članom 12. Ženevske konvencije iz 1929. godine i Uredbom 1338/2001?

⁵⁵Vidi Okvirne odluke 2000/383/PUP od 29. maja 2000. godine i 2001/888/PUP od 6. decembra 2001. godine. Pitanja koja se ne odnose na kaznene aspekte, a povezana su sa zaštitom eura od krivotvorenja nalaze se u Poglavlju 32.

268. Da li je Bosna i Hercegovina uspostavila bilo kakav oblik saradnje u pogledu kaznenih aspekata krivotvorenja eura sa bilo kojim od sljedećih tijela: Evropskom komisijom (DG ECFIN), Europolom i Evropskom centralnom bankom?